

انطباق سیاست جنایی کشور فرانسه در مقابله با خشونت‌های زناشویی در دوره

خانه‌نشینی ناشی از شیوع ویروس کووید-۱۹^۱

(مقاله علمی-پژوهشی)

روح‌الدین کردعلیوند*

چکیده

گزارش‌های منتشر شده توسط ارگان‌های وابسته به سازمان ملل متحد و نیز برخی از کشورها، از جمله فرانسه، بر خطر افزایش میزان خشونت‌های زناشویی در دوران خانه‌نشینی ناشی از شیوع ویروس کووید-۱۹ دلالت دارد. شرایط خاص ناشی از خانه‌نشینی بستری برای افزایش این خشونت‌ها فراهم می‌آورد. به منظور پیشگیری از افزایش این خشونت و مقابله با آن در دوران خانه‌نشینی برقرار شده بین ۱۷ مارس تا ۱۱ می ۲۰۲۰ دولت فرانسه تدابیر سیاست جنایی خود را با شرایط ویژه ناشی از کاهش فعالیت دادگاه‌ها در دوران خانه‌نشینی منطبق ساخت. استمرار فعالیت دادگاه در این زمینه تضمین شد و سازوکارهای حمایتی را تقویت کرد. این انطباق در زمانی صورت گرفت که قانون‌گذار فرانسه با الهام گرفتن از وضعیت اضطرار امنیتی، وضعیت اضطرار بهداشتی را تعریف کرد. مقاله حاضر پس از معرفی وضعیت اضطرار بهداشتی، انطباق سازوکارهای حمایت از قربانیان خشونت‌های زناشویی را با تکیه بر گزارش‌های منتشر شده، بررسی می‌کند.

کلیدواژه‌گان:

وضعیت اضطرار، قرار فوری حمایت، تلفن هشدار خطر جدی، حضور مستقیم در دادگاه، خشونت خانگی.

۱. این مقاله به سفارش «مرکز ملی تحقیقات حقوق سلامت» نگارش یافته است.

* استادیار، دانشکده حقوق، دانشگاه تربیت مدرس.

مقدمه

بیماری ناشی از ویروس کرونا در سال ۲۰۱۹ در منطقه ووهان چین آشکار شد (کووید-۱۹). این بیماری که منشأ آن به ویروس SARS-CoV-2 برمی‌گردد، به سرعت به یک همه‌گیری جهانی (پاندمی) تبدیل شد. در بستر بحران همه‌گیری جهانی ویروس کووید-۱۹، به‌ویژه در دوران خانه‌نشینی ناشی از آن، احتمال افزایش خشونت‌های خانگی، به‌طور کلی و خشونت‌های زناشویی، به‌طور خاص، به یکی از نگرانی‌های مهم نهادهای بین‌المللی^۱ و دولت‌ها^۲ تبدیل شده است. خشونت خانگی^۳ شامل «همه خشونت‌های جسمی، جنسی، روانشناختی و اقتصادی می‌شود که در درون یک خانواده، در یک منزل خانوادگی، یا میان همسران یا شرکای زندگی سابق و فعلی صورت می‌گیرد؛ صرف‌نظر از اینکه مرتکب جرم با بزه‌دیده در یک منزل (اقامتگاه) مشترک زندگی کرده باشند یا زندگی نکنند»^۴. خشونت خانگی سهمی بزرگ در خشونت علیه زنان را به خود اختصاص می‌دهد. خشونت علیه زنان موجب نقض حقوق زنان و اعمال تبعیض بر آنان می‌شود. این خشونت‌ها شامل همه رفتارهایی می‌شود «که یا بر جنسیت مبتنی هستند و یا ممکن است باعث خسارات و رنج‌هایی جسمی، روانی، جنسی، روانشناختی یا اقتصادی می‌شوند.

۱. در زمینه مدیریت بحران کرونا در اتحادیه اروپا نک:

Nathalie De Grove-Valdeyron, *La gestion du Covid-19 par l'Union européenne: la réponse sanitaire*, Revue de l'Union européenne, 2020, p.277 et s.

۲. معصومه ابتکار، معاون امور زنان و خانواده ریاست جمهوری اما می‌گوید میزان خشونت خانگی در ایران در مقایسه با آمارهای جهانی چندان حاد و شدید نیست؛ «حتی وضعیت ما از وضعیت متوسط جهانی از لحاظ شیوع خشونت‌های خانگی بهتر است. البته اینکه چه میزان از این خشونت‌ها هم اطلاع‌رسانی می‌شود، جای بحث و بررسی دارد. او از همکاری معاونت زنان و اورژانس اجتماعی برای کاهش خشونت‌ها علیه زنان می‌گوید و معتقد است این اورژانس توانسته کمک زیادی برای کمک به زنان خشونت‌دیده کند.

<http://women.gov.ir/fa/news/12971/>

۳. در این زمینه نک: مشهدی، علی و موسی کرمی، **حمایت از زنان در برابر خشونت در پرتو کنوانسیون ۲۰۱۱ استانبول در خصوص پیشگیری و مبارزه با خشونت علیه زنان**، مجله مطالعات حقوق عمومی، تابستان ۱۳۹۹، دوره پنجم، شماره ۲، صص ۷۳۷-۷۵۵؛ صادقی فسایی، سهیلا، **خشونت خانگی و استراتژی‌های زنان در مواجهه با آن - مطالعه‌ای کیفی**، مجله بررسی مسایل اجتماعی ایران، بهار ۱۳۹۸، دوره اول، شماره ۱، صص ۱۰۷-۱۴۲.

۴. بند ب ماده ۳ کنوانسیون شورای اروپا برای پیشگیری و مبارزه با خشونت علیه زنان و خشونت‌های خانگی، استانبول، ۲۰۱۱.

همچنین تهدید به اعمال این خشونت‌ها، اجبار یا محروم کردن از آزادی‌ها چه از نوع عمومی و چه از نوع فردی آن باشد نیز خشونت محسوب می‌شود.^۱

تدابیر اتخاذ شده از سوی کشورها برای مبارزه با همه‌گیری جهانی ویروس کووید-۱۹ همانند فاصله‌گذاری‌های اجتماعی و خانه‌نشینی، احتمال افزایش خطر خشونت علیه زنان و دختران را با خود به همراه داشت. هر چند هنوز آمار دقیقی در این زمینه در سطح جهانی وجود ندارد، ولی گزارش‌های تهیه شده از سوی برخی از کشورها از جمله کشور فرانسه^۲ و داده‌های جمع‌آوری شده توسط سازمان ملل متحد نشان می‌دهد که این خشونت در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹ در حال افزایش است.^۳ از میان متغیرهای تبیین‌کننده این افزایش می‌توان به این موارد اشاره کرد: محدود شدن دسترسی خانواده‌ها به ویژه زنان و دختران، به منابع و خدمات پایه‌ای، افزایش مشکلات مالی، اقتصادی، بهداشتی خانواده‌ها، گسترش انزوای اجتماعی، بالا رفتن میزان اضطراب و استرس، تشدید عوامل تأثیرگذار بر خشونت همانند مصرف الکل و مواد مخدر، تسهیل اعمال قدرت و کنترل از سوی همسران خشن در دوران خانه‌نشینی، دشواری خروج از موقعیت خشونت‌آمیز توسط بزه‌دیدگان؛ ضعیف شدن شبکه کنترل و همبستگی اجتماعی و در نتیجه دشوار شدن شرایط اعلام بزه‌دیدگی. همچنین بسته شدن مدارس و مهدکودک‌ها و باقی ماندن در خانه، آنان را در حد بیشتری در معرض خشونت‌های خانگی قرار می‌دهد.

افزایش خشونت‌های خانگی و زناشویی در چنین شرایطی، بی‌تردید مستلزم تحرک پاسخ‌های بین‌المللی و ملی در این حوزه است. مجموع این پاسخ تشکیل‌دهنده سیاست جنایی مقابله با خشونت‌های خانگی و زناشویی است و تحرک مورد انتظار در آنها اساساً بر سازگار نمودن این پاسخ‌ها با شرایط جدید ناشی از خانه‌نشینی مبتنی است، نه تغییر بنیادی آنها. از چنین راهبردی،

۱. بند الف ماده ۳ کنوانسیون.

2. "Impact du confinement sur les demandes des femmes victimes de violences informées par les CIDFF", Rapport de la FNCIDFF sur les données du 17 mars au 8 avril 2020, 14 avril 2020; Rapport du Secrétariat d'Etat chargé de l'égalité entre les femmes et les hommes et la lutte contre les discriminations, Les violences conjugales en période de confinement, 14 mai 2020, Elisabeth Moiron-Braud, Les violences conjugales pendant le confinement: évaluation, suivi et proposition, juillet 2020.

3. Organisation des Nations Unies, " Policy brief: The impact of COVID-۱۹ on women ", 9 avril 2020 (pages 17 à 19).

در بستر تحولات سیاست جنایی، با عنوان راهبرد انطباقی یاد می‌شود؛^۱ زیرا تنها موجب تغییر در متغیرها و نوسانات درونی یک سیاست جنایی می‌شود و مستلزم تبدیل مدل حاکم بر سیاست جنایی به مدلی دیگر نیست. در سطح بین‌المللی، همه‌گیری جهانی ویروس کووید-۱۹ تغییری معنی‌دار در سیاست جنایی سازمان ملل متحد^۲ در زمینه مقابله با خشونت خانگی ایجاد نکرده است. اقدامات نهادهای وابسته به سازمان ملل متحد و فعال در زمینه حمایت از زنان به انتشار رهنمودها محدود شده است. در سطح داخلی، کشورها ضمن اعلام وضعیت بحرانی بهداشتی و ایجاد محدودیت‌ها و برقراری نظام خانه‌نشینی تلاش کرده‌اند که سیاست‌های عمومی و جنایی خود را با شرایط استثنایی جدید سازگار نمایند. کشور فرانسه از جمله کشورهایی است که در بستر انطباق سیاست‌های عمومی و جنایی خود مسئله خشونت زناشویی را به عنوان مسئله‌ای اساسی در نظر گرفت و برای آن راهبردهای انطباقی در دوران خانه‌نشینی الزامی (قرنطینه) پیش‌بینی کرد. این راهبردها در بستر تعریف و پیش‌بینی وضعیت اضطرار بهداشتی^۳ (۱) تعریف شده و هدف تطبیق و تقویت سازوکارهای (کیفری و غیر کیفری) حمایت از قربانیان این خشونت را دنبال می‌کند (۲).

۱. سیاست جنایی در وضعیت اضطرار بهداشتی

امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور کشور فرانسه، در تاریخ ۱۶ مارس ۲۰۲۰، در جریان تبیین ضرورت اعلام وضعیت اضطرار (فوریت) بهداشتی برای مقابله با ویروس کووید-۱۹ از عبارت «ما در جنگ هستیم» استفاده کرد. جالب آن است که پنج سال پیش در چنین روزی فرانسوا اولاند، رئیس‌جمهور سابق کشور فرانسه، نیز در سخنرانی خود در کنگره ورسای در توجیه وضعیت اضطراری اعلام شده در تاریخ ۱۳ نوامبر ۲۰۱۵ به دنبال حملات تروریستی، نیز بر عبارت «فرانسه در جنگ است» تأکید داشت.^۴ ماهیت موقعیت‌های پیش‌آمده در سال‌های مورد

۱. در این زمینه نک: دلماس مارتی، میری، *نظام‌های بزرگ سیاست جنایی*، برگردان، علی حسین نجفی ابرند آبادی، نشر میزان، چاپ سوم، پاییز ۱۳۹۵، صص ۳۴۰ به بعد.

۲. در مورد مفهوم سیاست جنایی سازمان ملل متحد نک: نجفی ابرند آبادی، *سیاست جنایی سازمان ملل متحد*، مجله تحقیقات حقوقی، ۱۳۷۴، شماره ۱۸، صص ۲۸۷-۳۵۶.

3. Etat d'urgence sanitaire.

4. Adélaïde Jacquin, L'État d'urgence sanitaire ou l'État de droit mutilé, AJ Pénal 2020 p.191.

اشاره متفاوت است، ولی جهت‌گیری سیاست‌های واکنشی در هر دو مورد دارای ویژگی مشترکی است: اعلان بحران و برقراری وضعیت اضطرار یا فوریت به دنبال آن. وضعیتی اضطراری که قابل تمدید است و بستر تدوین سیاست‌های عمومی یا جنایی افتراقی و امنیت محور را فراهم می‌آورد.

۱.۱. مفهوم وضعیت اضطرار

مفهوم وضعیت اضطرار^۱ برای نخستین بار در قانون شماره ۳۸۵-۵۵ مصوب ۳ آوریل ۱۹۵۵ راجع به وضعیت اضطراری تعریف شد. بر اساس ماده ۱ و ۲ این قانون، اعلان وضعیت اضطراری اقدامی استثنایی است که توسط هیئت وزیران و در موارد زیر اتخاذ می‌گردد: وجود خطر فوری ناشی از لطمات شدید به نظم عمومی یا بروز وقایعی که به خاطر ماهیت یا شدت آنها یک بلای عمومی را تشکیل می‌دهند. مهلت برقراری وضعیت اضطراری بر اساس ماده ۳ این قانون ۱۱ روز، و استمرار آن فراتر از این مدت مستلزم تصویب قانونی است که دوره قطعی وضعیت اضطرار را تعیین می‌کند. اعلام وضعیت اضطرار به مقامات اداری و غیرنظامی اجازه می‌دهد تا برخی از آزادی‌های فردی و عمومی را نسبت به اشخاصی که به دلیل داشتن تهدیدی برای امنیت عمومی مظنون هستند، محدود کنند. از سال ۱۹۵۵ تا نوامبر ۲۰۱۵، تنها در پنج مورد وضعیت اضطراری در سرزمین فرانسه اعلام شد.^۲ از سال ۲۰۱۵ و به دنبال افزایش خطر تروریسم وضعیت اضطرار اعلام، و در موارد متعدد تمدید شد. قوانین تمدیدکننده وضعیت اضطرار با اصلاح قانون ۱۹۵۵ بر مقررات محدودکننده آزادی در این قانون افزوده شدند.^۳

۱. در مورد مفهوم وضعیت اضطرار در بستر حقوق بین‌المللی حقوق بشر نک: شاملو، باقر و ابوالفضل یوسفی، **وضعیت اضطرار عمومی در نظام بین‌المللی حقوق بشر**، مجله حقوقی دادگستری، دوره ۸۰، شماره ۳۹، صص ۱۲۳-۱۰۵.

۲. سال ۱۹۵۵ به دنبال حملات تروریستی ارتکاب یافته توسط جبهه الجزایری رهای ملی (FLN) این وضعیت فقط شامل الجزایر فرانسوی می‌شد؛ سال ۱۹۶۱، وضعیت اضطراری پس از کودتای ۱۳ ماه می در الجزیره به مدت ۳ ماه در خاک اروپایی کشور فرانسه از تاریخ ۱۷ ماه می؛ ۲۲ آوریل ۱۹۶۱ پس از کودتای نظامی در الجزیره که تاریخ ۳۱ می ۱۹۶۳ برای چندین بار تمدید شد؛ دسامبر ۱۹۸۴ در نوول - کالدونی؛ ۸ نوامبر ۲۰۰۵ برای پایان دادن به آشوب‌های بر پا شده در مناطق حاشیه پاریس. وضعیت اضطرار تا ۴ ژانویه ۲۰۰۶ استمرار پیدا کرد.

۳. در این زمینه نک:

D.Barange, L'état d'urgence dans la durée, RFDA 2016. 447; Dutheillet De Lamothe, L'urgence dans tous ses états, AJDA 2016.

۱.۲. تمدید مکرر وضعیت اضطرار و گسترش محدودیت‌ها

قانون ۲۰ نوامبر ۲۰۱۵ وضعیت اضطرار را برای مدت ۳ ماه از تاریخ ۲۶ نوامبر ۲۰۱۵ تمدید کرد. این قانون چندین مقرر از قانون ۱۹۵۵ را اصلاح کرد. قانون مصوب سال ۲۰۱۵ امکان این اقدامات را فراهم می‌کرد: الزام به باقی ماندن در منزل برای کسانی که قرائنی جدی علیه آنها وجود دارد و رفتار آنها تهدیدی برای امنیت و نظم عمومی است؛ ممنوع کردن افراد ملزم به باقی ماندن در منزل از برقراری ارتباط مستقیم یا غیرمستقیم با اشخاص مظنون به آماده‌سازی اعمالی که به نظم عمومی لطمه وارد می‌سازند؛ انحلال تشکلهایی که در عمل شکل گرفته‌اند و در ارتکاب اعمالی که لطمه جدی به نظم عمومی وارد می‌سازند، مشارکت جسته، انجام این اعمال را تسهیل یا تشویق می‌کنند؛ گسترش اختیار تفتیش اداری در تمامی مکان‌ها، حتی مکان‌هایی که اقامتگاه محسوب نمی‌شوند، به‌غیر از مکان‌هایی که به فعالیت نمایندگان، فعالیت حرفه‌ای وکلا، قضات و روزنامه‌نگاران اختصاص یافته است؛^۱ بستن درگاه‌های اینترنتی که از اعمالی تروریستی تمجید می‌کنند یا ارتکاب این اعمال را تشویق می‌کنند؛ قرار دادن تدابیر اتخاذ شده به جهت وضعیت اضطراری تحت کنترل قاضی اداری.

قانون تمدید وضعیت اضطراری^۲ برای دوره ۶ ماه از تاریخ ۲۶ ژوئیه ۲۰۱۶، نیز محدودیت‌های جدیدی ایجاد کرد. این قانون امکان جستجو در چمدان‌ها و اتوموبیل‌های بدون نیاز به اجازه دادستان را فراهم کرد. همچنین مقرر داشت که سازمان زندان‌ها می‌تواند به «پردازش داده‌های شخصی به‌دست‌آمده از سیستم‌های نظارت ویدیویی از سلول‌ها بپردازد. هدف از این کار پیشگیری از فرار و یا خودکشی افرادی است که در سلول انفرادی قرار گرفته‌اند و فرار و یا خودکشی آنها، با توجه به دلایل توجیه‌کننده حبس آنها اثر مهمی بر نظم عمومی دارد».

قانون ۱۹ دسامبر^۳ ۲۰۱۶ وضعیت اضطرار را تا ۱۵ ژوئیه ۲۰۱۷ تمدید کرد. تمدید به خاطر استعفای وزیران پس از انتخابات ریاست جمهوری و نمایندگان پس از انتخابات مجلس بی‌اثر

۱. این مقرر به دنبال مطرح شدن بحق عدم مقابقت آن با قانون اساسی توسط شورای قانون اساسی در تصمیم مورخ ۱۶ فوریه ۲۰۱۶ لغو شد.

2. Loi n° 2016-987 du 21 juillet 2016 prorogant l'application de la loi n° 55-385 du 3 avril 1955 relative à l'état d'urgence et portant mesures de renforcement de la lutte antiterroriste.

3. LOI n° 2016-1767 du 19 décembre 2016 prorogant l'application de la loi n° 55-385 du 3 avril 1955 relative à l'état d'urgence.

شد. این قانون همچنین حداکثر مدت بی‌وقفه الزام به ماندن در منزل را ۱۵ ماه تعیین کرد. با این حال، این محدودیت در صورت بروز رفتارهای جدید با اجازه قاضی رسیدگی فوری در شورای دولتی قابل تمدید است.

۱.۳. از وضعیت اضطرار امنیت محور تا وضعیت اضطرار بهداشتی

وضعیت اضطرار اعلان و تمدید شده در سال‌های اخیر در کشور فرانسه بر مبنای خطرات مهمی بود که در زمینه لطمه به نظم عمومی وجود داشت. شیوع ویروس کووید-۱۹ بستری را فراهم آورد که قانون‌گذار فرانسوی با الهام از قانون سال ۱۹۵۵ وضعیت اضطرار جدیدی را در قانون سلامت عمومی خود با عنوان وضعیت اضطرار بهداشتی^۱ تعریف کند. قانون ۲۳ مارس ۲۰۲۰ با عنوان «فوریت برای مقابله با بیماری کووید-۱۹» پس از تعریف مفهوم وضعیت اضطرار بهداشتی، در چارچوب ماده جدیدی که به قانون سلامت عمومی (ماده ال ۱۲-۳۱۳۱) اضافه می‌کند، به دولت اجازه می‌دهد تا در دوران وضعیت اضطرار بهداشتی از طریق تصویب‌نامه قانون‌گذاری کند. بر اساس ماده ال ۱۲-۳۱۳۱ قانون سلامت عمومی، «در صورت یک بالای بهداشتی از چنان ماهیت و شدی برخوردار باشد که سلامت عمومی سلامت مردم را به خطر اندازد، می‌توان در تمام یا بخشی از سرزمین قاره‌ای فرانسه و یا مناطق موضوع اصول ۷۳ و ۷۴ قانون اساسی و نول-کالدونی وضعیت اضطرار بهداشتی اعلام کرد». مقررات ناظر بر وضعیت اضطرار بهداشتی بر اساس ماده ۷ قانون شماره ۲۹۰-۲۰۲۰ مورخ ۲۴ مارس ۲۰۲۰ تنها به مدت یک سال تا تاریخ ۱ آوریل ۲۰۲۱ دارای قابلیت اجرایی‌اند.

بر اساس این قانون، برای مدت دو ماه وضعیت اضطرار بهداشتی یعنی از ۲۵ مارس ۲۰۲۰ تا تاریخ ۲۳ می ۲۰۲۰ وضعیت اضطرار بهداشتی اعلام شد. این مهلت برای یک‌بار تا تاریخ ۱۰ ژوئیه ۲۰۲۰ تمدید شد.^۳ قانون ۹ ژوئیه ۲۰۲۰ راجع به سازماندهی خروج از وضعیت اضطراری^۴

۱. در این زمینه نک:

J. Andriantsimbazovina, Les régimes de crises à l'épreuve des circonstances sanitaires exceptionnelles, RDLF 2020, chron. no 20; O. Beaud et C. Guérin-Bargues, L'état d'urgence sanitaire, était-il judicieux de créer un nouveau régime d'exception ?, D. 2020.
 2. Loi no 2020-290 du 23 mars 2020, D'urgence pour faire face à l'épidémie de covid-19.
 3. Loi n 2020-546 du 11 mai 2020 prorogeant l'état d'urgence sanitaire et complétant ses dispositions.
 4. Loi n 2020-856 du 9 juillet 2020 organisant la sortie de l'état d'urgence sanitaire.

یک مکانیسم انتقالی خروج از این وضعیت از تاریخ ۱۱ ژوئیه را برقرار کرد.^۱ این خروج تدریجی است و بر اساس همین قانون، دولت می‌تواند تا تاریخ ۳ اکتبر ۲۰۲۰ برای مقابله با ویروس کووید-۱۹ اقدامات استثنایی تصویب کند. اعلام وضعیت اضطرار بهداشتی به نخست وزیر اجازه می‌دهد تا از طریق مصوبه اقدامات محدودکننده آزادی رفت‌وآمد، فعالیت یا تجمع اتخاذ کند (تدابیر ناظر بر در تصرف تمامی اموال و خدمات لازم برای پایان دادن به بلای بهداشتی؛ تدابیر موقتی کنترل قیمت‌ها). قانون سلامت عمومی نیز در صورت وجود تهدیدی مهم به وزیر بهداشت اجازه می‌دهد تا هر اقدام متناسب با خطر و مناسب با توجه به شرایط زمانی و مکانی به منظور پیشگیری از تهدیدات ممکن برای سلامت عمومی و محدود کردن آنها اتخاذ کند.^۲

علاوه بر محدودیت‌های اداری بسیار زیاد که در چارچوب وضعیت اضطرار بهداشتی ایجاد شده است، دولت بر اساس قانون ۲۳ مارس ۲۰۲۰ راجع به فوریت در مقابله با ویروس کووید-۱۹، از اختیار قانون‌گذاری در چارچوب اصل ۳۸ قانون اساسی نیز برخوردار شد. تصویب‌نامه‌های متعددی در حوزه مدنی و کیفری منتشر شد که جهت‌گیری حاکم بر سیاست جنایی در دوران وضعیت اضطرار بهداشتی را تشکیل می‌دهند. سه تصویب‌نامه مهم در ۲۵ مارس ۲۰۲۰ راجع به تطبیق قواعد حاکم بر دادگاه‌های غیر کیفری،^۳ راجع تطبیق قواعد حاکم بر دادگاه‌های اداری^۴ و راجع به تطبیق قواعد آیین دادرسی کیفری^۵ یک سازماندهی افتراقی از دادگستری را بنا نهاد.

۱.۴. گسست در راهبرد کلی سیاست جنایی

اعلان وضعیت اضطرار در هر دو شکل امنیتی و بهداشتی آن جنبش‌هایی را در سیاست‌های عمومی به‌طور کلی، و سیاست جنایی به‌طور خاص، به همراه داشته است که از ویژگی افتراقی، محدودکننده و موقتی بودن برخوردارند. هر سه ویژگی نامبرده به تدریج توسعه پیدا کرده‌اند؛ زیرا از یک سو مهلت‌های موقت وضعیت اضطرار به‌طور مکرر تمدید می‌شوند و از سوی دیگر حجم

۱. به استثنای Guyane.

2. CSP, art. L. 3131-1.

3. Ordonnance n° 2020-304 du 25 mars 2020 portant adaptation des règles applicables aux juridictions de l'ordre judiciaire statuant en matière non pénale et aux contrats de syndicat de copropriété.

4. Ordonnance n° 2020-305 du 25 mars 2020 portant adaptation des règles applicables devant les juridictions de l'ordre administratif.

5. L'ordonnance n° 2020-303 du 25 mars 2020 portant adaptation de règles de procédure pénale sur le fondement de la loi n° 2020-290 du 23 mars 2020 d'urgence.

تدابیر و اقدامات افتراق و محدودکننده و نیز افراد مشمول این اقدامات افزایش پیدا می‌کند. اگر در وضعیت اضطرار مبتنی بر نظام عمومی، محدودیت‌ها نسبت به افرادی اعمال می‌شد که رفتار آنها تهدیدی برای نظم عمومی بود، در وضعیت اضطرار بهداشتی همه مردم تابع تدابیر محدودکننده می‌شوند. ماهیت، گستره و شدت محدودیت‌های برقرار شده در دوران وضعیت اضطرار بر تضعیف آزادی‌ها و حقوق بنیادین افراد، امنیت محور شدن سیاست‌های عمومی و جنایی و در نهایت شکنندگی وضعیت دولت مبتنی بر حاکمیت قانون دارد. تعطیلی دادگاه‌ها به جز در مورد امور اساسی، محدود شدن دسترسی به وکیل، صدور رأی با قاضی واحد، کاهش علنی بودن جلسات رسیدگی، استفاده از امکانات ارتباطی صوتی- تصویری و حتی شنیدن اظهارات طرفین از طریق تلفن، عدم برگزاری جلسه رسیدگی، تمدید قرارهای بازداشت موقت، محدود شدن تضمین‌های مربوط به منصفانه بودن دادرسی‌ها (پیش‌بینی شده در تصویب‌نامه‌های راجع به تطبیق قواعد حاکم بر دادگاه‌های غیر کیفری و راجع به تطبیق قواعد آیین دادرسی کیفری مصوب ۲۳ مارس ۲۰۲۰)^۱ نشان‌دهنده گسست در اصول و راهبردهای حاکم بر سیاست جنایی و امنیت محور شدن کنترل‌های دولتی است. منتسکیو در کتاب *روح القوانین* می‌نویسد: «در مواردی می‌بایست برای مدتی حجابی بر سر آزادی کشید همان‌سان که مجسمه خدایان را می‌پوشانیم».^۲ در موارد استثنا می‌توان محدودیت برخی از آزادی‌ها را پذیرفت، ولی مشکل اینجاست که بیش‌ازپیش موارد استثنا افزایش یافته، وضعیت‌های اضطرار موقتی به سوی دائمی شدن پیش می‌روند. در بستر چنین گسستی است که دولت فرانسه تلاش کرده است سیاست خود در مقابله با افزایش خشونت‌های زناشویی را با شرایط خانه‌نشینی الزامی ناشی از کووید-۱۹ تطبیق دهد.

۲. انطباق تدابیر سیاست جنایی مبارزه با خشونت زناشویی با شرایط خانه‌نشینی

پیش از معرفی بسترهای این انطباق، باید گفت که سیاست جنایی تقنینی کشور فرانسه در زمینه مبارزه با خشونت علیه زنان و به‌ویژه خشونت‌های خانگی، به‌گونه‌ای چشمگیر توسعه یافته است. پشتوانه کیفری و غیر کیفری مقابله با این خشونت‌ها به تدریج تقویت شده است. قوانین

1. Jacquin, Adélaïde, Daoum Emmanuel, *L'État d'urgence sanitaire ou l'État de droit mutilé*, AJ Pénal 2020 p.191.

2. Montesquieu, *De l'Esprit des lois*, T. 1, chap. IX.

متعددی در ایجاد و گسترش سه راهبرد، پیشگیری، حمایت و سرکوب زنان نقش داشته‌اند. از جمله این قوانین می‌توان به قوانین زیر اشاره کرد:

- قانون سال ۱۹۹۴ راجع به بازشناسی ویژگی خاص خشونت‌ها ارتكابی در میان همسران (افزودن یک کیفیت مشدده در ماده ۶-۱۳-۲۲۲ قانون مجازات).
- قوانین راجع به بزه‌دیده مصوب سال‌های ۲۰۰۰ (قانون ۱۵ ژوئن ۲۰۰۰ راجع به اصل برائت و حقوق بزه‌دیده؛ قانون ۱۵ نوامبر ۲۰۰۱ راجع به امنیت روزمره، قانون مصوب ۹ سپتامبر ۲۰۰۲ راجع به هدایت و برنامه‌ریزی برای دادگستری؛ قانون ۹ مارس ۲۰۰۴ راجع به تطبیق دادگستری با تحولات بزهکاری).
- قانون سال ۲۰۰۴ راجع به تقویت پیشگیری و سرکوب خشونت‌های ارتكاب یافته در میان همسران؛ قانون ۲۶ می ۲۰۰۴ راجع به طلاق (که اقدام مدنی دور کردن همسر خشن از منزل زناشویی را پیش‌بینی کرد).
- قانون ۱۲ دسامبر ۲۰۰۵ راجع به درمان مرتکبان تکرار جرم؛ (این قانون امکان دور کردن مرتکب خشونت‌ها از اقامتگاه زناشویی را در تمامی مراحل آیین دادرسی و در صورت لزوم قرار دادن مرتکب تحت مراقبت بهداشتی، اجتماعی و روانشناختی را فراهم آورد).
- قانون ۴ آوریل ۲۰۰۶ راجع به پیشگیری و سرکوب خشونت‌های ارتكاب یافته میان همسران؛ (این قانون ضمن افزایش مجازات‌ها، دامنه سرکوب را به همسران سابق و شرکای زندگی بر اساس پیمان مدنی همبستگی، در صورت ارتكاب خشونت، گسترش داد. جرایم جدیدی نیز ایجاد کرد).
- قانون مصوب ۹ ژوئیه ۲۰۱۰ راجع به خشونت‌های ارتكاب یافته به‌طور خاص علیه زنان، خشونت‌های ارتكاب یافته میان همسران و آثار این خشونت‌ها بر کودکان. این قانون یک نقطه عطف را در زمینه حمایت از بزه‌دیدگان رقم زد؛ زیرا با پیش‌بینی یک سازوکار نو، قرار حمایت، به قضات اجازه داد تا به‌طور مؤثر در زمینه پیشگیری از خشونت‌های خانگی اقدام کنند. این قانون زرادخانه حقوقی را به‌تمامی اشکال خشونت گسترش داد و برای حمایت از زنان بزه‌دیده خشونت بر استفاده از امکانات ناشی از فناوری اطلاعات تأکید کرد.

- قانون ۶ اوت ۲۰۱۲ راجع به ستوه‌آوری جنسی. این قانون تعریفی روشن‌تر و وسیع‌تر از جنبه به‌ستوه‌آوری روانی ارائه می‌کند؛ مجازات‌ها را افزایش می‌دهد، تبعیض‌های صورت‌گرفته علیه زنان بزه‌دیده به ستوه‌آوری جنسی را مجازات کرده و به‌ویژه پیشگیری از به ستوه‌آوری روانی در محیط کار را تقویت می‌کند.
- قانون ۵ اوت ۲۰۱۳ راجع به تطبیق دادگستری با حقوق اتحادیه اروپا و تعهدات بین‌المللی کشور فرانسه. این قانون تعریف حقوقی قاچاق انسان، پیش‌بینی شده در کنوانسیون شماره ۱۹۷ شورای اروپا در زمینه مبارزه با قاچاق انسان مصوب ۱۶ می ۲۰۰۵ را وارد حقوق کیفری فرانسه کرد.
- قانون مصوب ۴ اوت ۲۰۱۴ برای برابری میان زنان و مردان. این قانون علاوه بر تقویت تدابیر پیشگیرانه، سازوکار قرار حمایت را برای حمایت بهتر از زنان بزه‌دیده و نیز در موارد پیشگیری از ازدواج‌های اجباری بهبود بخشید.
- قانون ۲۹ ژوئیه ۲۰۱۵ راجع به اصلاح حقوق پناهندگی. این قانون حمایت‌های را برای زنان خشونت‌دیده‌ای که درخواست پناهندگی می‌کنند، در نظر گرفت.
- قانون مصوب ۱۷ اوت ۲۰۱۵ دستورالعمل اروپایی «بزه‌دیدگان» مصوب ۲۵ اکتبر ۲۰۱۲ را وارد حقوق کیفری فرانسه کرد. بدین ترتیب، ماده ۵-۱۰ قانون آیین دادرسی کیفری راجع به ارزیابی فردی از بزه‌دیدگان به منظور تعیین نیاز یا عدم نیاز آنها به اقدامات ویژه حمایتی در طول آیین دادرسی کیفری ایجاد شد.
- قانون مصوب ۷ مارس ۲۰۱۶ راجع به حقوق خارجی‌ان در فرانسه. این قانون حمایت از اشخاص خارجی بزه‌دیده خشونت را تقویت کرد.
- قانون مصوب ۱۳ آوریل ۲۰۱۶ راجع به مبارزه با سیستم روسپیگری و همراهی اشخاص روسپی.
- قانون مصوب ۳ اوت ۲۰۱۸ راجع به تقویت مبارزه با خشونت‌های جنسی و جنسیتی. این قانون با سه هدف پیشگیری بهتر از خشونت‌ها، همراهی بهتر از بزه‌دیدگان، سرکوب بهتر مرتکبان خشونت را دنبال می‌کند. این قانون مهلت مرور زمان تعقیب جنایات جنسی ارتکاب‌یافته علیه کودکان را به ۳۰ سال افزایش می‌دهد، کودکانی را در برابر تعرضها جنسی و تجاوز ارتکاب یافته توسط بزرگسالان حمایت می‌کند و در نهایت اشکال نوین تعرض جنسی ارتکاب یافته از طریق سبک‌های اینترنتی و اجتماعی را سرکوب می‌کند.

- قانون مصوب ۲۸ دسامبر ۲۰۱۹ راجع به مبارزه با خشونت‌های ارتكابی در درون خانواده.^۱
 - قانون مصوب ۳۰ ژوئیه ۲۰۲۰ راجع به حمایت از بزهدیدگان خشونت‌های خانگی.
- با تکیه بر این سامانه حقوقی، دولت‌های مختلف برنامه‌های متعددی را به منظور آگاهی‌بخشی و حساسیت‌بخشی به مسئله خشونت زناشویی به اجرا گذاشته‌اند. با اعلان وضعیت اضطراری بهداشتی و شروع خانه‌نشینی نگرانی در مورد افزایش خشونت‌های زناشویی و بین خانوادگی افزایش یافت. در واکنش بدین نگرانی، دولت تدابیر سیاست جنایی خود را با شرایط پیش‌آمده منطبق ساخت. در اینجا برخی از جنبه‌های این انطباق و نتایج حاصل از آن بر اساس داده‌ها و گزارش‌هایی که اخیراً منتشر شده‌اند، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۲.۱. استمرار فعالیت دادگاه‌های برای رسیدگی به «دعاوی اساسی»^۲

به منظور ایجاد تعادل میان دو الزام مربوط به امنیت بهداشتی اشخاص و رسیدگی به امور اساسی، وزارت دادگستری یک برنامه استمرار فعالیت دادگاه‌های قضایی برای رسیدگی به امور اساسی از جمله حمایت تربیتی تنظیم کرد. شرایط تطبیق فعالیت کیفری و مدنی دادگاه‌ها با تدابیر پیشگیری و مبارزه با ویروس کووید-۱۹ در بخشنامه مورخ ۱۴ مارس ۲۰۲۰ مشخص شد.^۳ رسیدگی به خشونت‌های زناشویی بر اساس مقررات کلی این بخشنامه یکی از دعاوی اساسی مورد نظر در این بخشنامه را تشکیل می‌دهد. این بخشنامه و تصویب‌نامه‌های مصوب ۲۵ مارس ۲۰۲۰ سازوکارهای حمایت از قربانیان خشونت‌های زناشویی را تقویت کردند.

۲.۲. انطباق سازوکارهای ناظر بر حمایت از بزهدیدگان خشونت زناشویی

۲.۲.۱. انطباق قرار فوری حمایت^۴

تعریف قرار حمایتی. قرار قضایی حمایتی ابزاری مدنی برای حمایت فوری از کسانی است که اظهار می‌کنند قربانی خشونت زناشویی یا خشونت‌های اعمال‌شده توسط همسر سابق یا شریک سابق زندگی (شرک زندگی بر اساس قرارداد مدنی همبستگی) شده‌اند. بر اساس این قرار،

1. Loi n 2019-1480 du 28 décembre 2019 visant à agir contre les violences au sein de la famille.

2. Contentieux essentiels.

3. Circulaire du 14 mars 2020 relative à l'adaptation de l'activité pénale et civile des juridictions aux mesures de prévention et de lutte contre la pandémie COVID-19.

4. Ordonnance de protection.

تدابیری در بهترین مهلت ممکن، به منظور پیشگیری از تکرار خشونت‌ها اتخاذ می‌شود. این قرار توسط قانون شماره ۲۰۱۰-۷۶۹ مورخ ۹ ژوئیه ۲۰۱۰^۱ ارجاع به خشونت‌های صورت گرفته علیه زنان، خشونت‌های زناشویی و تأثیر آن بر کودکان، ایجاد و چندین بار اصلاح شد. آخرین اصلاح آن مربوط به سال ۲۰۲۰ است.^۲ قرار حمایت و شرایط صدور آن در مواد ۹-۵۱۵ تا ۱۳-۵۱۵ قانون مدنی زیر عنوان تدابیر حمایت از بزه‌دیدگان خشونت پیش‌بینی شده است.^۳

قرار حمایت گونه‌های مختلف زوجیت را در برمی‌گیرد. بر اساس ماده ۹-۵۱۵ قانون مدنی، «هرگاه خشونت‌های اعمال شده در میان زوجین، از جمله زمانی که با هم زندگی نمی‌کنند، یا توسط همسر سابق یا شریک سابق زندگی بر اساس قرارداد مدنی همبستگی، یا همسر غیررسمی سابق، حتی زمانی که هیچ‌گاه با هم زندگی نکرده‌اند، قربانی این خشونت‌ها، یک یا چندین کودک را با خطر روبرو سازد، قاضی امور خانواده می‌تواند به‌طور فوری یک قرار حمایتی صادر کند». قاضی امور خانوادگی در مهلت شش روز از تاریخ تعیین جلسه رسیدگی این قرار را با رعایت شرایط زیر صادر می‌کند: «هرگاه قاضی امور خانوادگی با تکیه بر دلایلی که در اختیار دارد و به‌طور توافقی مورد بحث قرار گرفته‌اند، معتقد باشد که ارتکاب اعمال خشونت‌بار اتهامی و یا خطری که بزه‌دیده یا یک یا چندین کودک با آن مواجه هستند، واقعی جلوه می‌کند. در هنگام صدور این قرار و پس از شنیدن اظهارات طرفین، قاضی امور خانوادگی برای اتخاذ تدابیر زیر دارای صلاحیت می‌باشد» (ماده ۱۱-۵۱۵ قانون مدنی).

در چارچوب قرار حمایتی قاضی امور خانواده می‌تواند تدابیری مختلفی اتخاذ نماید. برخی از این تدابیر ناظر به شخص خوانده است. ممنوعیت دیداری یا برقراری ارتباط به هر شکل ممکن با برخی از اشخاص که به‌طور ویژه مشخص شده‌اند (بند ۱ ماده ۱۱-۵۱۵ ق. م)؛ ممنوعیت حضور

1. Loi n 2010-769 du 9 juillet 2010 relative aux violences faites spécifiquement aux femmes, aux violences au sein des couples et aux incidences de ces dernières sur les enfants, JO 10 juillet 2010, p.12762.

2. Loi n°2020-936 du 30 juillet 2020.

۳. در زمینه این قرار نک:

Ambroise-Castrot et Fricero, La loi du 9 juillet 2010 relative aux violences faites aux femmes: nouvelles armes juridiques, RJPJF 2010-9/8. E., BAZIN, Violences dans les couples: procédure aux fins de mesures de protection des victimes. À propos du décret du 29 septembre 2010, JCP 2010. 886.; G., PITTI, L'ordonnance de protection instituée par la loi du 9 juillet 2010, le juge aux affaires familiales «juge de paix familiale», *ibid.* 18-19 août 2010, p. 8.

در برخی از مکان‌های مشخص شده توسط قاضی (بند ۱ مکرر ماده ۱۱-۵۱۵ ق.م.)؛ ممنوع کردن نگهداری یا حمل اسلحه و در صورت لزوم ملزم کردن وی به تحویل سلاح‌هایی که در دست دارد، به اداره پلیس یا ژاندارمری (بند ۲ ماده ۱۱-۵۱۵ ق.م.) پیشنهاد به خوانده به منظور اینکه خود را تحت مراقبت‌های بهداشتی، اجتماعی یا روان‌شناختی قرار دهد یا اینکه یک دوره مسئولیت‌پذیری در زمینه پیشگیری و مبارزه با خشونت‌های ارتکاب‌یافته میان زوج یا خشونت‌های جنسیتی بگذراند. در صورت رد کردن این پیشنهاد، قاضی امور خانوادگی دادستان را بلافاصله مطلع می‌سازد (بند ۲ مکرر ماده نامبرده). دسته‌ای دیگر از تدابیر موضوع قرار حمایتی ناظر بر خواهان (قربانی خشونت) هستند. مخفی نمودن آدرس محل زندگی یا اقامتگاه، و معرفی آدرس اقامتگاه وکیل خود یا آدرس دادسرای دادگاه شهرستان برای تمامی مراحل رسیدگی مدنی یکی از مهم‌ترین تدابیر حمایتی در این زمینه است (بند ۶ ماده مذکور). در صورتی که مأمور اجرا برای اجرای حکم دادگستری به آدرس درخواست‌کننده قرار حمایتی نیاز داشته باشد، می‌تواند آدرس را به وی داد؛ به شرط اینکه آن را فاش نکند (بند ۶ ماده ۱۱-۵۱۵ ق.م.). همچنین قاضی می‌تواند به درخواست‌کننده اجازه دهد پس از مخفی کردن آدرس محل زندگی یا اقامت خود، آدرس یک شخص حقوقی صلاحیت‌دار را به منظور نیازهای زندگی روزمره خود معرفی کند. (بند ۶ مکرر ماده ۱۱-۵۱۵ ق.م.) تدابیر دیگر ناظر بر شیوه‌های اجرای اختیارات والدینی و تصمیم‌گیری در مورد مسکن مشترک و هزینه‌هاست (بندهای ۴ و ۵ ماده نامبرده). قرار حمایتی دارای جنبه‌ای کیفری نیز است. عدم رعایت تعهدات به اجرا گذاشته‌شده توسط قاضی امور خانوادگی دارای ضمان اجرای کیفری می‌باشد.^۱

چارچوب انطباق. با توجه به خطر افزایش خشونت‌های خانوادگی، چه از نوع خشونت‌های زناشویی باشد یا از نوع خشونت‌های اعمال شده بر کودکان، فرایندهای صدور قرار حمایت در شمار دادرسی‌های فوری طرح استمرار فعالیت دادگاه‌های در طول دوران قرنطینه قرار گرفت. تمديد مهلت قرارهای حمایتی. همچنین به منظور تضمین امنیت قربانیان خشونت زناشویی و به منظور اجتناب از تجدید دعوا در نزد قاضی امور خانوادگی، مقرر شد قرارهای حمایتی که در دوران وضعیت فوریت بهداشتی به پایان می‌رسند، به‌طور خودکار تا دو ماه پس از پایان دوران

1. Nicolas Sakala-Tati, L'ordonnance de protection : une procédure adaptée et renforcée, Village de la justice, <https://village-justice.com/articles/ordonnance-protection-une-procedure-adaptee-renforcee-pour-une-meilleure,36364.html>, visité le 1 octobre 2020.

قرنطینه تمدید شوند. بر اساس ماده ۱۲ تصویب‌نامه مورخ ۲۵ مارس ۲۰۲۰^۱، تمامی قرارهای حمایتی که بین ۱۲ مارس ۲۰۲۰ و پایان ماه بعد از توقف وضعیت اضطرار بهداشتی (دوره معروف به دوره حمایت قضایی) به‌طور خودکار تا پایان مهلت دو ماه پس‌ازاین دوره تمدید می‌شوند؛ مگر اینکه یک قاضی صالح به این قرار پایان داده باشد یا مهلت آن را اصلاح کرده باشد.

انطباق فرایندهای درخواست و رسیدگی. به دلیل حفظ پروتکل‌های بهداشتی، توصیه شد که از فرم‌های مندرج در سایت وزارت دادگستری استفاده و این درخواست به دفتر دادگاه تحویل داده شود. جلسات بدون حضور عموم^۲ برگزار می‌شود. بر اساس ماده ۶۱۲ تصویب‌نامه مورخ ۲۵ مارس ۲۰۲۰، افراد می‌توانند دلایل و مدارک کتبی خود را به هر وسیله تبادل کنند؛ تا جایی که قاضی از رعایت توافقی بودن جلسه اطمینان حاصل کند. در صورتی که طرفین وکیل داشته باشند، قاضی می‌تواند تصمیم بگیرد که دادرسی بدون تشریفات جلسه برگزار شود و طرفین را از طرق مختلف پیش‌بینی شده در بخشنامه اجرایی این تصویب‌نامه مطلع سازد. همچنین بر اساس ماده ۷ تصویب‌نامه اشاره‌شده، قاضی می‌تواند از طریق یک تصمیم غیرقابل‌اعتراض تصمیم بگیرد که جلسه با استفاده از طریق وسایل ارتباط از راه دور (صوتی-تصویری) انجام شود؛ به شرط اینکه هویت طرفین احراز شود و کیفیت ارتباط و محرمانگی تبادلات میان طرفین و وکلای آنها تضمین شود. در صورتی که چنین امکانی وجود نداشته باشد، قاضی می‌تواند تصمیم بگیرد که اظهارات طرفین و وکلای آنها را از طریق هر وسیله الکترونیکی، از جمله تلفن، به شرط رعایت محرمانگی بشنوند. همچنین امکانی فراهم آمد تا تصمیم‌های راجع به قرار حمایت از هر طریق ممکن به اطلاع طرفین برسد.^۳

دور کردن همسر خشن و اعمال حق ملاقات در طول دوره اضطرار بهداشتی. امکان دور کردن همسر خشن برای قاضی فراهم است. در صورتی که مرتکب جایی برای اسکان نداشته باشد، دادگاه با انجمن‌های فعال در زمینه اسکان هماهنگی لازم را به عمل می‌آورد و سپس آدرس محل جدید اسکان را در قرار حمایت ذکر می‌کند. همچنین رفت‌وآمدهای لازم برای اعمال حق بازدید یکی از والدین بر اساس مصوبه ۲۳ مارس ۲۰۲۰ در طول دوره قرنطینه مجاز است.

1. L'ordonnance n°2020-304 du 25 mars 2020 portant adaptation des règles applicables aux juridictions de l'ordre judiciaire statuant en matière non pénale).

2. Chambre du conseil.

3. Circulaire de présentation des dispositions applicables pendant l'état d'urgence sanitaire et relative au traitement des infractions commises pendant l'épidémie de Covid-19.

تعداد درخواست‌های ارائه‌شده به دادگاه‌ها و میزان پذیرش آنها در حال حاضر به‌طور کامل در دسترس نیست و وزارت دادگستری نمی‌تواند این آمار را تا پیش از ۲۰۲۱ در اختیار قرار داد؛ اما دعاوی راجع به خشونت‌های بین خانوادگی بیشترین سهم را در دعاوی رسیدگی شده در طول دوره قرنطینه به خود اختصاص داده‌اند. ۲۹۰۰ مورد در طول این دوره ثبت شده است (این عدد مربوط به تاریخ ۲۲ ژوئن ۲۰۲۰ است). رسیدگی به خشونت‌های مورد بحث غالباً از طریق دادرسی فوری صورت گرفته است. چنانچه میزان احکام صادر شده در مورد خشونت‌های بین خانوادگی را نسبت به همین دوره (بین ۱۷ مارس و ۲۱ ژوئن) در سال گذشته مقایسه کنیم، کاهش ۱۵ درصدی را ملاحظه می‌کنیم. این کاهش با به عقب افتادن زمان رسیدگی‌ها توجیه می‌شود. برعکس اگر فقط خشونت‌های خانگی ارتکاب‌یافته در طول دوره قرنطینه را در نظر گیریم، میزان صدور احکام ۶۳ درصد افزایش داشته است.^۱

۲.۲.۲. تقویت شبکه اعلام بزه دیدگی در دوران خانه‌نشینی

فراهم آوردن امکان اعلام و بیان آزادانه خشونت‌های متحمل شده توسط قربانیان یکی از مهم‌ترین تدابیر حمایتی از این قربانیان در شرایط عادی است، اما تسهیل اعلام خشونت‌های زناشویی در دوران خانه‌نشینی به دلیل محدود شدن روابط اجتماعی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌شود. این امر بی‌تردید مستلزم به‌کارگیری امکانات ارتباطی بیشتر و آمادگی نیروی‌های پلیسی و قضات برای دریافت اعلان‌ها، شکایات و رسیدگی بدان است. این مسائل در اقدامات انطباق سیاست جنایی کشور فرانسه در این زمینه از اولویت برخوردار شد^۲ و دولت سازوکارهای موجود را برای تسهیل اعلام خشونت‌های زناشویی تقویت کرد. در اینجا به برخی از آنها اشاره می‌کنیم:

سکو یا پلتفرم «خشونت‌ها را متوقف کنیم»^۳ این پلتفرم اعلام خشونت‌ها به‌طور شبانه‌روز و بی‌وقفه از طریق نیروهای پلیس و ژاندرمری آموزش‌دیده نسبت به خشونت‌های جنسی و جنسیتی فعال بوده است. در آغاز خانه‌نشینی فعالیت پلتفرم افزایش پیدا کرد؛ به‌طوری‌که رشد چت‌های دریافتی به‌ویژه در زمینه خشونت‌های زناشویی و بین خانوادگی مشهود است. در مقایسه

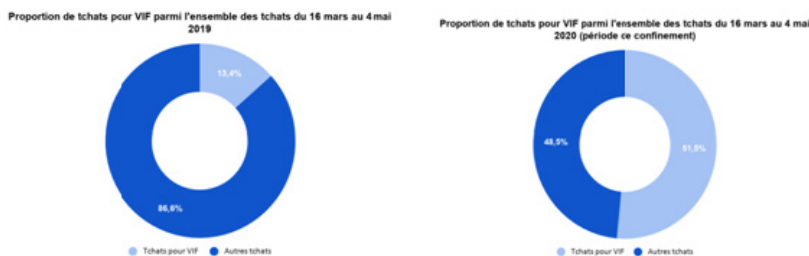
1. Elisabeth Moiron-Braud, *Les violences conjugale pendant le confinement: évaluation, suivi et proposition*, juillet 2020, p.26.

2. Circulaire de présentation des dispositions applicables pendant l'état d'urgence sanitaire et relative au traitement des infractions commises pendant l'épidémie de Covid-19.

3. arretonslesviolences.gouv.fr.

با همین دوران در سال ۲۰۱۹، چتها در مجموع ۴/۴ برابر شده است یا اگر فقط چتهای مربوط به خشونت‌های درون خانوادگی را در نظر بگیریم، این چتها ۱۷/۱ برابر شده است. در حقیقت سهم چتهای مربوط به خشونت درون خانوادگی بیش از نصف چتهای بررسی شده توسط اداره‌کنندگان پلتفرم است: ۱۸۳۱ چت نسبت به ۳۵۵۶ چت یعنی ۵۱.۵ درصد نسبت به ۴/۱۳ درصد در همین دوره در سال ۲۰۱۹^۱.

حوزه: میزان کل چتها و سهم چتهای ب راجع به خشونت‌های درون خانوادگی از ۱۶ مارس تا ۴ می ۲۰۲۰ و ۲۰۱۹
منبع: وزارت کشور
توضیح: پلتفرم ۲۴/۲۴ و ۷/۷ فعال بوده است. از ۱۶ مارس تا ۱۴ می ۲۰۲۰ بیش از نصف ۵۱/۵ درصد چتهای بررسی شده توسط اپراتورهای پلتفرم مربوط به خشونت‌های درون خانوادگی بوده است حال آنکه این خشونت‌ها در طول همین دوره در سال ۲۰۱۹ ۱۳/۴ درصد از کل چتها را به خود اختصاص داده است.

گرافیک شماره ۲۱

سازوکار پیامک ۱۱۴. این شماره که در آغاز برای ناشنویان در نظر گرفته شده بود، از تاریخ ۱ آوریل ۲۰۲۰ برای همه قربانیان خشونت زناشویی یا درون خانوادگی قابل دسترس شد تا بتوانند با حفظ محرمانگی پلیس، ژاندارمری، مراکز اورژانس بهداشتی و یا آتش‌نشانان را از طریق پیامک خطر زه‌دیدگی یا زه‌دیدگی خود آگاه سازند. از اول آوریل تا ۳ می ۲۰۲۰ مرکز ۱۱۴ تعداد ۲۰۳۸ پرونده خشونت‌های درون خانوادگی را بررسی کرده است؛ یعنی به‌طور متوسط ۶۲ پرونده

1. Elisabeth Moiron-Braud, Les violences conjugales pendant le confinement: évaluation, suivi et proposition, op.cit., p.50.
2. ibid.

به‌طور روزانه. از همان روز نخست (یعنی ۱ آوریل) ۲۲۰ پرونده ثبت شد. تعداد پرونده‌ها در طول دوره خانه‌نشینی بین ۴۴ تا ۸۱ پرونده در روز متغیر بوده است. پیش از ۱ آوریل تعداد تماس‌های صورت گرفته راجع به خشونت‌های درون خانوادگی بین ۳ تا ۷ درصد تماس‌ها را تشکیل می‌داده است. کارکنان مرکز ۱۱۴ پرونده‌ها را به دو دسته تقسیم می‌کردند: دسته نخست آنهایی هستند که با مراکز تماس اورژانس (شماره‌های ۱۵، ۱۷، ۱۸) پیوند داده می‌شدند و پرونده‌هایی که فاقد فوریت بوده و به سمت مراکز مرتبط صلاحیت‌دار هدایت می‌شدند. در مورد خشونت‌های درون خانوادگی بیش از یک‌سوم (۳۲ درصد) آنها با شماره ۱۷ مرتبط شدند تا مداخله نیروهای پلیس و ژاندارمری را در پی داشته باشند. در مورد دسته دیگر پرونده‌ها، بیش از نصف آنها به مراکز ۳۹۱۹ یا درگاه اینترنتی خشونت‌های جنسی جنسیتی منتقل شدند. بر اساس پرسش‌نامه‌ای که توسط کارکنان این مرکز بدان پاسخ داده شد، معلوم گردید که اکثر ارسال‌کنندگان پیامک‌ها زن‌ها بوده‌اند و افزایش صورت گرفته نسب به زمانی که این پیامک فقط به ناشنویان اختصاص داشت، نشان می‌دهد که هدف مورد نظر یعنی ارسال پیامک توسط زنان شنوا تحقق یافته است.^۱ خط تماس تلفنی ۳۹۱۹. این خط راهی ویژه برای بزه‌دیدگان خشونت‌های زناشویی، جنسی و جنسیتی است. از زمان شروع خانه‌نشینی، تعداد تماس‌های تلفنی مدام رو به افزایش بوده است. فدراسیون ملی همبستگی زمان^۲ (FNSF) که مدیریت این خط را بر عهده دارد، از زمان شروع خانه‌نشینی، یعنی ۱۹ آوریل، همه‌روزهای هفته باز بوده و به فعالیت پرداخته است. ده نفر پذیرای تماس‌های تلفن بوده‌اند، ۱۳۲۱۰ مورد پذیرش تماس تلفنی از تاریخ ۲۳ مارس ۲۰۲۰ تا ۱۰ می ۲۰۲۰ توسط این سازمان انجام شده است.^۳

ایجاد دفاتر موقتی اطلاع‌رسانی، کمک و همراهی در مراکز تجاری. این دفاتر بر اساس همکاری صورت گرفته میان دولت، انجمن‌های کمک به بزه‌دیدگان و شرکت‌های تجاری ارائه‌کننده کالا و خدمات صورت گرفته است. در مجموع ۴۰۱ نفر در مدت قرنطینه پذیرفته شدند. از این میان ۳۱۶ نفر زن، ۶۰ نفر مرد و ۲۵ نفر بوده‌اند.^۴

1. Ibid, p.53.

2. *Fédération Nationale des Sourds de France.*

3. Rapport du Secrétariat d'Etat chargé de l'égalité entre les femmes et les hommes et la lutte contre les discriminations, Les violences conjugales en période de confinement, 14 mai 2020, p.17.

4. Ibid.

۲.۳. تسریع در اعطای سازوکار تلفن هشدار خطر جدی^۱

این سازوکار برای نخستین بار در قانون شماره ۸۷۳-۲۰۱۴ راجع به برابری واقعی میان زنان و مردان مصوب ۴ اوت ۲۰۱۴ (ماده ۱-۳-۴۱ قانون آیین دادرسی فرانسه) پیش‌بینی شد و قانون شماره ۱۴۸۰-۲۰۱۹ مورخ ۲۸ دسامبر ۲۰۱۹ راجع به مبارزه با خشونت در درون خانواده را اصلاح کرد. بر اساس این ماده، در صورت وجود خطر مهم تهدیدکننده شخص بزه‌دیده خشونت از سوی همسر خود، همسر غیررسمی یا شریک زندگی وی در قالب پیمان مدنی همبستگی، دادستان جمهوری می‌تواند در صورت رضایت بزه‌دیده، وی را برای مدت ۶ ماه قابل تمدید از سازوکار حمایت تلفنی برخوردار سازد. این سازوکار به بزه‌دیده امکان می‌دهد تا مقامات عمومی را مطلع سازد. درخواست برخورداری از این تلفن به طرق مختلف امکان‌پذیر است. در صورت رضایت بزه‌دیده، این سازوکار در صورت لزوم امکان مکان‌یابی جغرافیایی بزه‌دیده را در مواردی که بزه‌دیده هشدار تلفنی را فعال می‌کند، فراهم می‌آورد. امکانات حمایت تلفنی را تنها در صورت عدم هم‌خانگی بزه‌دیده و مرتکب و در موارد زیر در اختیار بزه‌دیده قرار می‌گیرد:

۱. زمانی که مرتکب خشونت تحت ممنوعیت برقراری ارتباط با بزه‌دیده در چارچوب قرار حمایت، جایگزین تعقیب، سازش کیفری، کنترل قضایی، ماندن در منزل تحت نظارت الکترونیکی، محکومیت، تعدیل کیفر و یا اقدام تأمینی قرار گرفته باشد.
۲. جایی که یک خطر مهم آشکار شده و فوری وجود دارد و مرتکب خشونت‌ها فرار کرده یا هنوز دستگیر نشده، یا زمانی که ممنوعیت برقراری ارتباط با بزه‌دیده در چارچوب‌های نامبرده در بند ۱ هنوز صادر نشده باشد.

مقررات این ماده نسبت به خشونت‌های ارتكابی توسط همسر -رسمی یا غیررسمی- سابق بزه‌دیده یا توسط شخصی که بزه‌دیده با وی در پیمان مدنی همبستگی به سر می‌برده یا نسبت به خطرهای مهم تهدیدکننده بزه‌دیده تجاوز جنسی نیز اعمال می‌شود.^۲

در دوران قرنطینه، میزان تلفن‌های هشدار خطر جدی اختصاص‌یافته در حد چشمگیری افزایش پیدا کرده است: در تاریخ ۴ ماه می ۱۳۹۲ تلفن هشدار اختصاص داده شد. ۱۲۹ مورد بین ۵ مارس ۲۰۲۰ و اگذار شد. ۲۵۰ تلفن جدید از ابتدای قرنطینه سفارش داده شد. افزایش

1. Téléphone Grand Danger (TGD).

2. Article 14-3-1 code de procédure pénale.

واگذاری تلفن هشدار خطر جدی پس از برگزاری اجلاس راجع به خشونت‌های زناشویی در سال ۲۰۱۹ افزایش یافت. یک سال پیش، یعنی در مارس ۲۰۱۹، تنها ۳۵۰ تلفن هشدار به اشخاص در معرض خطر اختصاص یافته بود.^۱

۲.۴. تقویت شبکه انجمن‌های کمک به بزه‌دیدگان

با توجه به نقش پراهمیت انجمن‌ها در پیشگیری از خشونت‌های زناشویی و همراهی و کمک به بزه‌دیدگان، دولت فرانسه سیاست تقویت نقش این انجمن‌ها را در پیش گرفت. مبلغ ۳۰۰ هزار یورو برای کمک به این انجمن‌ها در نظر گرفته شد و از این طریق بیش از ۲۱۰ اقدام برنامه‌ریزی شده توسط سمن‌ها مورد حمایت قرار گرفت. بخش خصوصی نیز کمک‌های زیادی را به سمن‌ها اختصاص داد. بنیاد زنان نزدیک به ۲ میلیون یورو کمک مردمی دریافت کرد و از این طریق ۱۲۵ سمن و ۴۳۰۰۰ مورد اقامت فوری در هتل را حمایت کرد. پس از پایان دوره خانه‌نشینی، اعلام شد که دولت ۵ میلیون یورو دیگر به بودجه برنامه ۱۳۷ (راجع به حمایت از انجمن‌های فعال محلی، اسکان مرتکبان خشونت و همراهی آنها) اضافه خواهد کرد. هرچند گزارش فعالیت انجمن‌ها بر اساس شهرهای مختلف متفاوت است، اما در مجموع در طول دوره خانه‌نشینی این فعالیت به‌طور چشمگیری افزایش داشته است. این انجمن‌ها بیش از کنشگران متخصص با خشونت‌های زناشویی درگیر شده و شاهد افزایش نیاز زنان به حمایت روانشناختی بوده‌اند. آسیب‌پذیری زنان خارجی که مورد همراهی و مراقبت انجمن‌ها قرار گرفته‌اند، در حد زیادی خود را نشان داده است. گزارش انجمن‌ها همچنین بر عدم دسترسی برخی از زنان به اینترنت و عدم آگاهی آنان از استمرار ارائه خدمت همراهی و مراقبت از بزه‌دیدگان در طول دوران خانه‌نشینی تأکید دارد.^۲

داده‌های جمع‌آوری شده توسط شبکه فرانسه - بزه‌دیدگان^۳ اطلاعاتی در مورد بزه‌دیدگان همراهی شده به دست می‌دهد. از میان ۹۴ بزه‌دیده خشونت‌های زناشویی، ۹۴ درصد آنها مرد و ۶ درصد آنها زن بوده‌اند. به خاطر کاهش فعالیت قضایی و بسته شدن مکان‌های پذیرش فعالیت ۱۳۱ انجمن کمک به بزه‌دیدگان وابسته به شبکه فرانس - بزه‌دیدگان ۴۳ درصد نسبت به سال

1. Elisabeth Moiron-Braud, Les violences conjugales pendant le confinement, *op. cit.*, p.30.

2. Ibid, p.35.

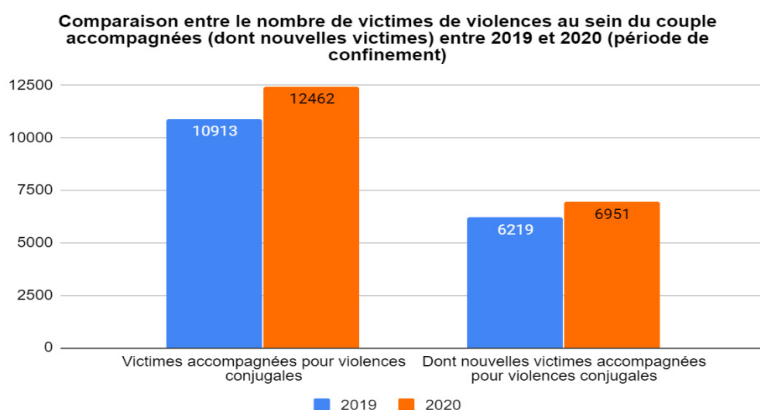
3. Le réseau France Victimes.

۲۰۱۹ کاهش یافته است. بین ۱۷ مارس و ۱۲ می ۲۰۲۰ شبکه انجمن‌های فرانس - بزه‌دیدگان ۱۲۴۶۲ بزه‌دیده خشونت‌های زناشویی را برعهده گرفته است. این میزان در سال ۲۰۱۹ در همین دوره ۱۰۹۱۳ مورد بوده است؛ بنابراین در مقایسه با سال گذشته شاهد افزایش ۱۹/۱۴ درصدی تعداد بزه‌دیدگان خشونت‌های زناشویی پذیرفته‌شده توسط انجمن‌ها بوده‌ایم. سهم زنانی که برای نخستین بار به دلیل تحمل خشونت‌های زناشویی متقاضی کمک این انجمن‌ها بوده‌اند، ۱۱/۷۷ درصد بوده است.^۱

حوزه: تعداد قربانیان خشونت زناشویی کمک شده و تعداد قربانیان جدید در فاصله زمانی بین ۱۷ مارس و ۱۵۲ می ۲۰۲۰

منبع: فدراسیون France-Victime

توضیح: در سال ۲۰۲۰ شبکه انجمن‌ها ۱۲۴۶۲ قربانی خشونت زناشویی را همراهی کرده است که از این میان ۶۹۵۱ نفر برای نخستین بار درخواست کمک کرده‌اند. در سال ۲۰۱۹ تعداد کل قربانیانی که کمک خواسته‌اند ۱۰۹۱۳ نفر بوده است که از این میان تعداد ۶۱۱۹ نفر از آنها برای نخستین بار درخواست کمک کرده بودند.

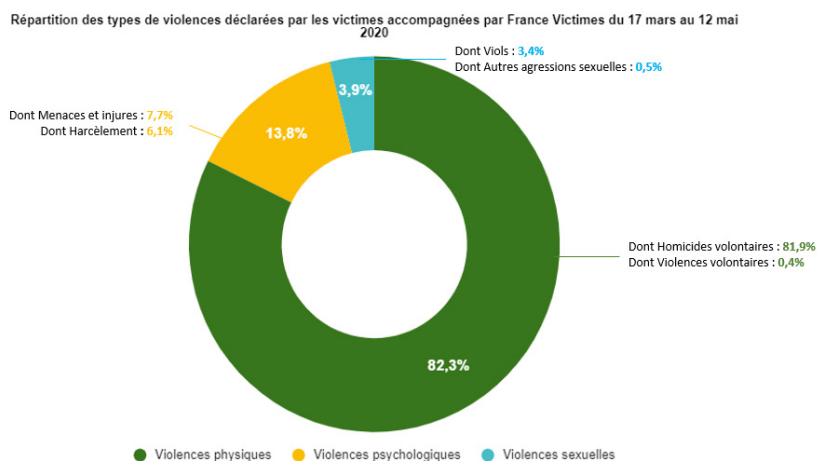

گرافیک شماره ۲۲

1. Elisabeth Moiron-Braud, Les violences conjugales pendant le confinement, *op.cit.*, p.68.
2. Ibid.

شبکه انجمن‌های فرانس - بزه‌دیدگان ۱۰۰۰۳ مورد خشونت زناشویی را ثبت کرده است، که از این میان ۹۵۹ مورد مربوط به تهدیدها، ۷۵۴ مورد مربوط به ستوه آثری، ۴۱۵ مورد راجع به تجاوز و تعرض جنسی در چارچوب رابطه زناشویی بوده است. ۶۵ درصد از این بزه‌دیدگان شکایت کرده‌اند. این رقم در سال ۲۰۱۹ ۴۰ درصد بوده است. ۴۵ درصد خشونت‌ها مرتبط به قبل از مارس بوده و ۵۵ درصد از آنها مربوط به پس‌از این تاریخ است. پس از چهارمین هفته از خانه‌نشینی، یعنی از تاریخ ۱۳ آوریل به بعد، شاهدیم که خشونت‌ها افزایش یافته است. در مورد نوع خشونت‌ها، آمار اعلام شده توسط شبکه فرانس - بزه‌دیدگان نشان می‌دهد که ۸۲.۴ درصد خشونت‌ها جسمانی، ۱۳.۸ درصد روانشناختی و ۳.۹ درصد از نوع خشونت‌های جنسی بوده است.^۱

حوزه: زنان همراهی شده توسط شبکه انجمن‌های فرانس بزه دیده بیت ۱۷ مارش و ۱۲ می ۲۰۲۰
منبع: فدراسیون France -Victimes
توضیح: ۸۲.۴ درصد از خشونت‌ها از نوع جسمانی بوده است.

گرافیک شماره ۲۳

1. Ibid, p.69.
2. Ibid.

مصاحبه‌های صورت گرفته با بزه‌دیدگان برای اختصاص تلفن هشدار خطر جدی افزایش چشمگیری (۱۳۲ درصد) نسبت به سال ۲۰۱۹ داشته است. همچنین در راستای تقویت فعالیت انجمن‌ها و رفع نیاز آنان به اسکان بزه‌دیدگان یا مرتکبان خشونت‌های زناشویی دولت فرانسه، افزایش جا در زمینه اسکان فوری را در اولویت کار خود قرار داد. بدین ترتیب، ۱۰۰۰ جای دیگر به ۵۵۰۰ جای موجود اضافه شد. دولت ۲۰۰۰۰ مورد اقامت شبانه در هتل را به منظور پاسخ‌دهی به افزایش نیاز به اسکان فوری در طول دوره خانه‌نشینی تأمین مالی کرد. دولت در مجموع ۵۰۰۰۰۰ یورو به سازوکار اسکان فوری اختصاص دارد. انجمن‌ها شیوه فعالیت خود را در این زمینه بازبینی کردند. برخی از رویه‌های خوب در این زمینه عبارت‌اند از: انعقاد قرار داد همکاری با گروه هتلداری Accor، به طوری که این گروه ۶۶۰۰۰ اقامت شبانه در هتل را پیش‌بینی کرد؛ پلتفرم رزرو بر خط که نیازهای انجمن‌ها، مراکز بهداشتی را متمرکز می‌کند و برای آنها راه‌حلهایی را پیشنهاد می‌کند.^۱

۴.۵. تضمین دسترسی زنان بزه دیده خشونت‌های زناشویی به مراقبت‌های پزشکی - قانونی
هرچند که داده‌های موجود امکان ارائه آمار دقیقی از قربانیان خشونت‌های زناشویی را فراهم نمی‌کند، مشاهده فعالیت بعضی از مراکز پزشکی - قضایی (پزشکی قانونی)^۲ برخی از گرایش‌ها را نشان می‌دهد. تعداد زنانی که آسیب‌هایی را متحمل شده و به اورژانس مراجعه کرده‌اند، در طول دو هفته نخست قرنطینه کاهش داشته و سپس به سطح عادی خود رسیده است؛ فعالیت این واحدها به طرز چشمگیری کاهش داشته است؛ زنان پذیرش شده قبل از دوران خانه‌نشینی متحمل خشونت شده‌اند. صدماتی که اخیراً متحمل شده‌اند، نسبت به دوران عادی شدیدتر نبوده است؛ در مقایسه با دوران عادی تعداد زنانی که با پای خود به مراکز اورژانس مراجعه کرده‌اند، کم بوده است؛ تعداد زنانی که با آمبولانس یا توسط مأموران آتش‌نشانی یا پلیس به این مراکز آورده شده، بیشتر بوده است. این مشاهدات نشان می‌دهد که خانه‌نشینی عامل آغازگر نبوده و قربانیان خشونت زناشویی به خاطر ترس از جابجایی و سرایت ویروس به مراکز درمانی مراجعه

1. Ibid.p.73.

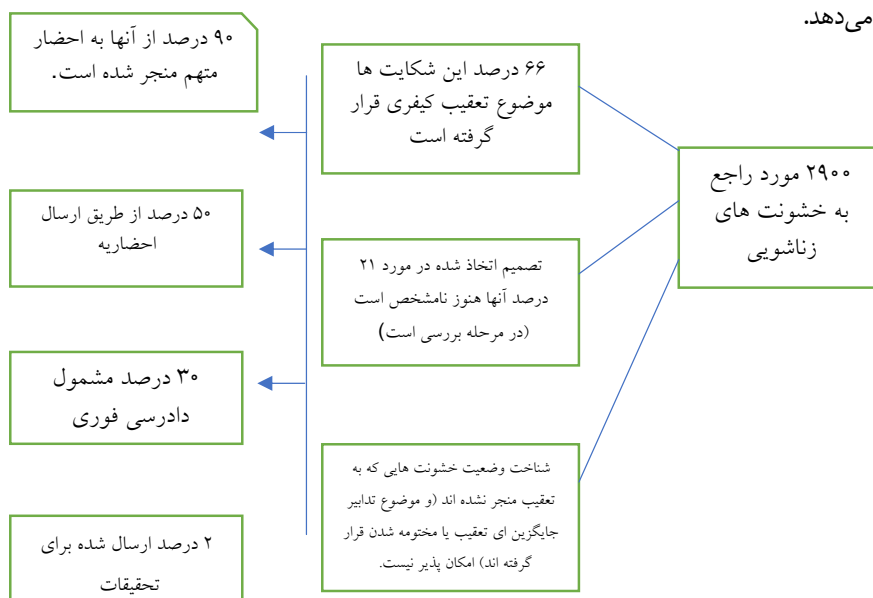
2. l'Unité Médico-Judiciaire.

نکرده‌اند. این امر دو نتیجه به همراه داشته است: تأثیر بر سلامت قربانیان؛ کاهش امکان کشف خشونت‌ها و تعقیب قضایی آنها^۱.

۲.۶. استمرار پیگرد قضایی پرونده‌های خشونت‌های زناشویی

در دوران خانه‌نشینی از نیروهای پلیسی خواسته شد که پاسخگویی به نیازهای قربانیان خشونت‌های درون خانوادگی و زناشویی را در اولویت کار خود قرار دهند. در طول دوره خانه نشینی مداخله‌های پلیسی در منزل در حوزه خشونت درون خانوادگی نسبت به سال ۲۰۱۹، ۴۲ درصد افزایش داشته است. البته مداخله‌های متعدد پلیس لزوماً به معنی افزایش خشونت‌های زناشویی در دوران خانه‌نشینی نیست؛ زیرا بسیاری از این مداخله‌ها به پیگرد کیفری ختم نشده است. نمودار زیر درصد و روند پیگیری خشونت‌های زناشویی را در دوران خانه‌نشینی نشان

می‌دهد.

1. Elisabeth Moiron-Braud, Les violences conjugale pendant le confinement, *op.cit.*, p.63.

حوزه: خشونت‌های زناشویی بررسی شده توسط دادسرا بین ۱۷ مارس و ۱۰ می ۲۰۲۰

منبع: وزارت دادگستری

توضیح: از ۱۷ مارس تا ۱۰ می ۲۰۲۰، تعداد ۲۹۰۰ مورد خشونت زناشویی در سامانه Cassiopée ثبت شده است که از این میان ۶۶ درصد آنها موضوع تعقیب قرار گرفته است.

از میان پرونده‌های ثبت شده، ۴۳۰ مورد از آنها رسیدگی شده است که ۷۰ درصد از آنها از طریق حضور مستقیم و فوری در دادگاه و ۲۱ درصد آنها از طریق حضور با پذیرش قبلی مجرمیت صورت گرفته است. مقایسه این آمار با آمار سال ۲۰۱۹ در همین دوره با توجه به محدودیت فعالیت دادگاه‌ها در دوران بحران بهداشتی ناشی از کووید-۱۹ مناسب و معنی‌دار نیست. فرضیه افزایش تعداد خشونت‌های درون خانوادگی در طول دوره خانه‌نشینی را نمی‌توان رد کرد؛ اما با توجه به ناقص بودن داده‌های آماری موجود، این فرضیه را نمی‌توان رد یا تأیید کرد. در طول هفته‌های ۱۲ تا ۲۳ (۱۶ مارس تا ۱ ژوئن ۲۰۲۰) تعداد احکام ناظر بر خشونت‌های درون خانوادگی به میزان ۳۱ درصد نسبت به سال گذشته در همین دوره کاهش یافته است. این کاهش را کاهش چشمگیر فعالیت دادگاه‌ها در دوران خانه‌نشینی توجیه می‌کند. برعکس، شاهد افزایش ۶۸ درصدی احکام راجع به خشونت‌های درون خانوادگی ارتکاب یافته در دوره خانه‌نشینی هستیم.^۱

1. Elisabeth Moiron-Braud, Les violences conjugale pendant le confinement, *op.cit.*, p.61.

نتیجه‌گیری

بحران ناشی از شیوع ویروس کووید-۱۹ و خطر افزایش خشونت‌های خانگی و به‌طور خاص خشونت‌های زناشویی در دوران خانه‌نشینی الزامی (۱۷ مارس تا ۱۱ می ۲۰۲۰)، باعث شد تا دولت فرانسه تدابیر سیاست جنایی خود را با شرایط ایجادشده در چارچوب این خانه‌نشینی تطبیق دهد. این تطبیق در بستر تعریف و برقراری وضعیت اضطرار بهداشتی صورت گرفت؛ وضعیتی که بسان وضعیت اضطراری امنیتی مستلزم محدود کردن برخی از حقوق و آزادی‌هاست. داده‌های جمع‌آوری‌شده نشان می‌دهد که بحران بهداشتی و خانه‌نشینی الزامی ناشی از آن، در بروز خشونت‌ها نقش آغازگر نداشته، اما در مواردی باعث افزایش این خشونت‌ها شده است. این یک نتیجه قطعی نیست؛ زیرا هنوز همه داده‌ها موجود نیستند، بحران هنوز پایان نیافته است و آثاری که خانه‌نشینی می‌تواند بر رفتار افراد داشته باشد، ممکن است خود را در آینده نشان دهد. باین‌حال، گزارش انجمن‌های حمایت از قربانیان حمایت از خشونت‌های خانگی و زناشویی از افزایش نیاز این قربانیان به شهود، همراهی و کمک حکایت دارد. بررسی مختصر حاضر نشان داد که در دوران بحران ناشی از این ویروس و به‌ویژه در دوره خانه‌نشینی می‌بایست تدابیر مؤثری در حوزه‌های زیر به کار گرفت: متنوع ساختن ابزارهای ارتباطی (تلفن، پلتفرم، انجمن‌ها و ...) برای آنکه اشخاص بتوانند خطر بزه‌دیدگی یا بزه‌دیدگی خود را راحت‌تر اعلام نمایند؛ حمایت بی‌قیدوشرط از قربانیان (از طریق انجمن‌ها، حمایت‌های پلیسی و قضایی به‌ویژه از طریق دور کردن همسر مرتکب خشونت)، همراهی و اسکان قربانیان خشونت‌های زناشویی (دسترسی به مراقبت‌های درمانی، افزایش امکانات اسکان فوری قربانیان).

فهرست منابع

الف) منابع فارسی

کتاب

۱. دلماس مارتی، میری، *نظام‌های بزرگ سیاست جنایی*، برگردان، علی حسین نجفی ابرند آبادی، نشر میزان، چاپ سوم، پاییز ۱۳۹۵.

مقاله

۲. شاملو، باقر و ابوالفضل یوسفی، *وضعیت اضطرار عمومی در نظام بین‌المللی حقوق بشر*، مجله حقوقی دادگستری، دوره ۸۰، شماره ۳۹، صص ۱۰۵-۱۲۳.
۳. صادقی فسایی، سهیلا، *خشونت خانگی و استراتژی زنان در مواجهه با آن - مطالعه‌ای کیفی*، مجله بررسی مسایل اجتماعی ایران، بهار ۱۳۹۸، دوره اول، شماره ۱، صص ۱۰۷-۱۴۲.
۴. مشهدی، علی و موسی کرمی، *حمایت از زنان در برابر خشونت در پرتو کنوانسیون ۲۰۱۱ استانبول در خصوص پیشگیری و مبارزه با خشونت علیه زنان*، مجله مطالعات حقوق عمومی، تابستان ۱۳۹۹، دوره پنجم، شماره ۲، صص ۷۳۷-۷۵۵.
۵. نجفی ابرند آبادی، *سیاست جنایی سازمان ملل متحد*، مجله تحقیقات حقوقی، ۱۳۷۴، شماره ۱۸، صص ۲۸۷-۳۵۶.

ب) منابع انگلیسی

Articles

6. Andriantsimbozovina, J., "Les régimes de crises à l'épreuve des circonstances sanitaires exceptionnelles", RDLF 2020, chron. n 20 (www.revuedlf.com)
7. BAZIN, E., "Violences dans les couples: procédure aux fins de mesures de protection des victimes. À propos du décret du 29 septembre 2010", JCP 2010. 886.
8. Beaud, O. et Guérin-Bargues, " L'état d'urgence sanitaire, était-il judicieux de créer un nouveau régime d'exception?", D. 2020.
9. Baranger, D. "L'état d'urgence dans la durée", RFDA 2016. 447.

10. De Grove-Valdeyron, Nathalie, "La gestion du Covid-19 par l'Union européenne: la réponse sanitaire, Revue de l'Union européenne", 2020, pp.277-285.
11. D. De Lamothe et G. Odinet, "L'urgence dans tous ses états", AJDA 2016.
12. Jacquin, Adélaïde, Daoud Emmanuel, "L'État d'urgence sanitaire ou l'État de droit mutilé", AJ Pénal 2020 p.191 Organisation des Nations Unies, " Policy brief: The impact of COVID-19 on women", 9 avril 2020 (pages 17 à 19).
13. PITTI, G. "L'ordonnance de protection instituée par la loi du 9 juillet 2010", le juge aux affaires familiales "juge de paix familiale", ibid. 18-19 août 2010.

Rpports

14. FNCIDFF, "Impact du confinement sur les demandes des femmes victimes de violences informées par les CIDFF", Rapport de la FNCIDFF sur les données du 17 mars au 8 avril 2020, 14 avril 2020.
15. Moiron-Braud, Elisabeth, Les violences conjugales pendant le confinement: évaluation, suivi et proposition, juillet 2020.
16. Secrétariat d'Etat chargé de l'égalité entre les femmes et les hommes et la lutte contre les discriminations Rapport, Les violences conjugales en période de confinement, 14 mai 2020.